

La Postveritat (En ocasió d'una conferència de J. García del Muro)

Dc, 9/01/2019 per Catalunya Franc...

[Catalunya Franciscana](#)

(Fra Josep Manuel Vallejo) El professor García del Muro és doctor en Filosofia i ensenya Ètica i Història de la Filosofia Medieval a la Facultat de Filosofia de la Universitat Ramon Llull. És un home de formació clàssica, forjat en la Metafísica, però molt interessat per la problemàtica de la nostra cultura actual. Ha publicat estudis sobre el consumisme, sobre l'alienació de la cultura contemporània i l'abandó dels grans valors ètics per la vida fàcil i còmoda.

Aquest any ha publicat un llibre sobre la Postveritat: *“Good Bye, Veritat. Una aproximació a la Postveritat”*, Pagès Editors 2018, del que ens va parlar en una [conferència a Pompeia](#) (novembre 2018).

D'entrada, el professor G. del Muro ens va dir que el concepte clàssic de veritat, com a adequació del discurs a la realitat, està en crisi des de la segona meitat del segle XX: “Creure massa en la veritat ens ha portat al dogmatisme i als totalitarismes. Per tant, per reduir la violència s’ha de diluir la noció de veritat”, aquest és un dels principis del pensament feble de l’anomenada Postmodernitat.

¿Quin serà doncs ara el criteri de veritat? Doncs, un criteri intern: la subjectivitat. Veritat serà tot allò que jo vull que sigui veritat.

Tal com deia el professor Carles Llinàs^[1] a la presentació del llibre^[2], no és que la postveritat s’identifiqui amb la mentida, qui menteix accepta l’existència de la veritat, sinó que la postveritat postula la no existència de la veritat, cosa que Nietzsche ja va avançar fa temps: “Ja no hi ha fets, sinó sols interpretacions”.

Actualment no ens interessa la veritat, sols valorem l’opinió i l’emoció, i preferim una explicació falsa que cap explicació. Al segle XXI vivim amb una credulitat sorprenent. I aquesta alienació i capacitat de manipulació és aprofitada per la

política que s'ha contaminat amb el món fictici de la publicitat: més que presentar fets pretenen encomanar emocions i entabanar amb la retòrica. És la nova sofística[3].

El professor del Muro insistia en el "criteri tribal" per acceptar una afirmació, és a dir: "Que ho diuen els meus" o que "ho diu el meu líder", amb l'agreujant actual que Google o les xarxes m'envien la informació ja seleccionada perquè m'agradi o m'interessi, amb la qual cosa la nostra visió cada vegada és més pobra i tendim a fer dels nostres grups compartiments estancs, illes que no es comuniquen, la qual cosa fa que no coneguem els qui no són "dels nostres", amb el consegüent perill per a la convivència i la democràcia.

Quan connectes a Facebook el que t'apareix a la pantalla és allò que l'algoritme diu que has de veure. Ell "sap" les coses que més t'interessen. Els algoritmes no són de domini públic. Pertanyen a empreses privades i responen, evidentment, als seus interessos comercials particulars.

La directora de The Guardian afirmava que "la versió del món que ens trobem cada dia en el nostre entorn personal ha estat invisiblement seleccionada per reforçar les nostres creences preexistents".

Citant el llibre de Jaron Lanier "*Contra el rebaño digital*"[4], l'autor diu que per conèixer una societat cal resseguir el rastre del diner que marcarà les prioritats i on hi ha els veritables interessos. Si el diner acaba en Google o Facebook vol dir que aquesta societat està més interessada en la manipulació que en la veritat (p. 61).

Sembla com si els pensadors que han promogut la cultura de la postveritat no s'adonessin que sense veritat no hi ha manera d'apuntalar cap principi moral de validesa universal (p. 77).

Un cop clausurat el concepte de veritat (Rorty i els postmoderns[5]), mai no es podrà justificar que certs valors morals són preferibles a altres. El professor G. del Muro acusa a aquests autors d'incoherència quan encara conserven restes de legitimitat moral moderna per condemnar el racisme, la intolerància, el masclisme o la tortura (p. 78). ¿Per què haurien de ser preferibles aquests valors als seus contraris? És el que deia un dels joves de la Banlieue parisenc que cremava autobusos; quan un periodista li preguntà per què ho feia, la resposta va ser: "¿I per què no?"...

La manera com estem servint-nos d'internet afavoreix el no-pensament. Es delega el pensament en la tecnologia, es guanya temps i comoditat, però es perd el més important.

Des de la segona guerra mundial, llibertat és igual a afebliment de les certeses, que ens portaria a la convivència pacífica. Però l'actitud d'abdicament intel·lectual ens porta a una altra mena de totalitarisme relativista tot i intentant fugir del suposat totalitarisme de la raó.

Si segons aquests autors tot és caos, no hi ha ordre, si no existeix l'objectivitat, un intent objectivador de la realitat és tan enganyós com qualsevol altre. Per tant, tot val. I que a ningú se li acudeixi anteposar el seu al teu.

El resum d'aquest panorama tan desolador serà que:

“Veritat és tot allò que ets capaç de defensar amb èxit”. És qüestió de poder i de mitjans de difusió. A la qual cosa l'autor oposarà com a antídote, al final del llibre, la frase d'Hannah Arendt: “...La llibertat d'opinió és una farsa si hom no garanteix la informació objectiva i no accepta els fets mateixos...”

[1] Professor de Lògica i Filosofia del Llenguatge de la Facultat de Filosofia de la Universitat Ramon Llull, col·lega i amic de l'autor.

[2] A la llibreria Alibri amb la participació de Xavier Antich, Carles Llinàs, Andreu Grau i Eulàlia Pagès de l'editorial Pagès, el 26/09/2018.

[3] Els sofistes eren filòsofs grecs que en lloc de cercar la veritat, pretenien convèncer amb el discurs, segons els seus interessos.

[4] Editorial Debate, 2011.

[5] Richard Rorty, autor de *Objetividad, relativismo y verdad*, junt amb Gianni Vattimo, autor de *Adiós a la verdad*, entre altres, són capdavanters del pensament postmodern.